

Halászati Lapok

Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet Lapja | Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság | Felelős szerkesztő: Hajtun György
Ez a lapszám az Agrárminisztérium támogatásával készült.

A Magyar Mezőgazdaság melléklete

XXIV. évfolyam
2023. augusztus

Jobb évre számítanak a haltermelők

A rendkívül nagy tavalyi aszály, a takarmány és a többi inputanyag drasztikus drágulása és az infláció a halászati ágazat szereplőit is nehéz helyzetbe hozta, a vízhiányt különösen megszenvedte az ágazat. Ez az év végére kedvezőbb feltételekkel indult számukra: elegendő csapadék hullott a tavak feltöltéséhez, így a haltermelés jobb eredményt hozhat a tavalyinál. Németh Istvánnal, a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) elnökével nemcsak a gazdálkodásról, hanem az irányító hatóság krízistámogatásáról tartott tájékoztatójáról beszélgettünk.

A tavalyihoz képest sokkal jobb helyzetből vágtak neki az évnek a haltermelők. Az időjárás „megkönyörült” a haltermelőknél, még a dunántúli völgyzárógátas halastavak is megteltek vízzel, mi több, helyenként kimondottan bőséges volt a csapadék. Volt olyan törendszert, amiben többször is kicserélődött a víz, olyan sok csapadék érkezett télen és kora tavasszal. Az is pozitívum volt a halászati ágazat szempontjából, hogy a tavalyinál elérhetőbb áron vásárolható takarmány, hiszen mintegy 50-60 százalékkal estek az árak a takarmánypiacon. Persze, a szántóföldi növénytermesztőknek és a takarmánygyártóknak ez kevésbé jó hír. Az MA-HAL elnöke hangsúlyozta, hogy mindezek következtében a haltermelők optimistábbak az év végi lehalászás kilátásait illetően.

A pozitívumok mellett azért negatív folyamatok is nehezítik a halgazdálkodást. A bér, az energia és más fontos inputok költsége tovább nőtt, nem beszélve arról, hogy az ágazat évtizedek óta a szakképzett munkaerő hiányával küszködik. Ez idén sincs másként.

Még szakképzetlen munkaerőt is igen nehéz találni a kétkezi munkára, a vidéki foglalkoztatásban is ritkának számít az olyan munkavállaló, aki kapható, illetve alkalmas a halászatot nyáron jellemző nehéz fizikai munkára. És ezért a munkáért egyre több bért kell kifizetni. A szállítási költség sem csökkent, és köztudomású, hogy a

magas nyári hőmérséklet miatt ugyanakkora szállítási kapacitás csak kevesebb halat tud célba juttatni, mint ősszel vagy télen.

Viszont a nyári piaci helyzet idén nem kedvez a haltermelőknél. Az értékesítési árak emelkedése miatt mérséklődött a hal és a haltermékek iránti érdeklődés. A multinacionális cégek a nem ársapkás halból és haltermékekből kevesebbet rendelnek.

Az elnök megköszönte a horgászoknak, hogy a magasabb ár ellenére az elmúlt évekhez hasonló mennyiségű halat vásároltak telepítésre. A horgász szervezetek mintegy 6 milliárd forinttal többet költöttek telepítésre szánt halra. A ponty tóparti ára jelenleg 1600-1700 forint/ kilogramm, amit távolságtól és mennyiségtől függően tovább növel a fuvar költsége. Ez az ár most nyáron elfogadhatónak számít, de ősszel csökkenni fog, mert olyankor nagyobb a kínálat. A magas önköltség miatt mégsem tudnak a tavalyi ár alá menni az ágazat szereplői. Az elnök bizik benne, hogy idén ősze-télre több lesz a hal, mint tavaly volt.

A tavaszi kihelyezés azt sugallja, hogy év végére 30-40 százalékkal több lesz a „termés” a tavalyinál, de „nem szabad előre inni a medve bőrére”, mert a nyár hátra lévő részében és ősszel jöhet még meglepetés. Ezzel együtt a hazai halellátást teljes mértékben biztosítja az ágazat, és még exportra is jut, mondta el az elnök.

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Németh István, a MA-HAL elnöke

Ha a krízistámogatásból részesülnek a termelők, akkor a tavalyi aszály és a háború okozta takarmányár növekedést kompenzálni tudják a termelők, és talpra tudnak állni azok a gazdaságok is, amelyek nehéz pénzügyi helyzetbe kerültek. Tavaly sok gazdaság nullás vagy negatív eredménnyel zárta az éves termelését, az idei évben jobb kilátások vannak, ezért mindenkit arra biztatnak, hogy jelentkezzen a megnyílt krízistámogatásra. És az is fontos, hogy a két újból megnyitott támogatási programra – az egyik a gépbeszerzés, a másik az építési kötelezettséget nem igénylő beruházás – is adják be a projekteket, mert nem volna jó, ha a MAHOP-forrásokat nem tudná teljes egészében felhasználni az ágazat, foglalmazott az elnök.

Az irányító hatóság július 19-én tartott konzultációt a krízistámogatásról, amin hatvan fő képviselte a halászati ágazatot. Németh István megköszönte Papp Zsolt Györgynek, a vidékfejlesztési program végrehajtásáért felelős helyettes államtitkárnak, hogy ígéretéhez híven megszervezték a tájékoztatót, ami segített tagszervezeteik

2022-ben igazolhatóan halat termeltek. A tógazdaságokban a haltermelés hároméves ciklusban történik, ezért azok a termelők jogosultak kompenzációs támogatásra, akik 2020-ban, vagy 2021-ben, vagy 2022-ben igazolható módon takarmányozást végeztek, valamint 2022-ben üzemelő tóterülettel rendelkeztek, mutatott rá Papp Zsolt György.

A MAHOP keretében minden rendelkezésre álló forrást szeretnének az ágazat számára eljuttatni, ezért az új felhívás mellett (MAHOP-5.3.4.-2023.) két korábbi pályázati felhívás is újra megnyitásra került (MAHOP-2.2-2016 és MAHOP-5.3.3-2016), aminek a részleteiről a szakmai napon tájékoztatták az ágazatot. A félnapos műhelymunka során részleteibe menően volt szó a pályázatok benyújtó felületéről is. A szakmai nap célja az ágazati igények egyeztetésén túl a kérelmek benyújtásához kapcsolódó kérdések megválaszolása volt, hogy ezzel is elkerülhető legyen a hiánypótlás, és gyors elbírálás után még idén ki tudják fizetni a támogatást.

A nap második része a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Pluszról (MAHOP Plusz) szólt, és a következő időszak nagy összegű forrásairól, hiszen komoly támogatási lehetőségekhez juthatnak a hazai halgazdálkodók a következő időszakban is. Az új fejlesztési ciklusban mintegy 20 milliárd forint biztosítja az ágazat megújulását és versenyképességének növelését. A MAHOP Plusz célja a mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása, a haltermelés és halfeldolgozás versenyképességének, valamint fenntarthatóságának innováció és digitalizáció révén történő növelése a környezetterhelés csökkentése mellett. Kiemelt szempont a klíma- és környezetbarát gazdálkodási módszerek támogatása, a körforgásos gazdálkodás elvén alapuló módszerek

arányának növelése a termelési rendszeren belül, továbbá a vízi és vizes élőhelyek faji sokféleségének fenntartása, fejlesztése. Az első felhívások meghirdetése 2024. I. félévében várható.

Papp Zsolt György végezetül elmondta, hogy a szakmai műhelymunka sikerére való tekintettel a jövőben azt is tervezik, hogy a Vidékfejlesztési Program folytatásaként megjeleníthető KAP Stratégiai Tervben is tudjanak a mostanihoz hasonló olyan közös kommunikációs felületet nyitni a gazdálkodókkal és pályázókkal, amin keresztül időben és személyesen tudják megismertetni velük az új időszak pályázati felhívásait, kritériumait, hogy minél többen részesülhessenek belőle.

Mihalics Vivien, a Halászati Alapok Irányító Hatósági Főosztály osztályvezetője lapunknak elmondta, hogy a krízistámogatás felülete július 23-án nyílt meg, és augusztus 31-ig lehet a hatósághoz eljuttatni a kérelmeket. A takarmányár növekedés különbözeteinek meghatározására szolgáló módszertant az Agrárközgazdasági Intézet készítette el, s ez alapján határozták meg, hogy a tógazdaságok hektáronként 101 237 forintot igényelhetnek, míg az intenzív üzemű termelés esetében tonnánként 138 ezer forint jár. Az osztályvezető hangsúlyozta, nagyon örültek neki, hogy több mint hatvanan vettek részt a megbeszélésen, mert az irányító hatóságnak is az az érdeke, hogy minél gyorsabban lekössék a még megmaradt MAHOP-forrásokat, amikkel ez év végéig kell elszámolni az EU-val. A felhívás megtalálható a palyazat.gov.hu portálon.

A tanácskozáson elhangzott kérdések leginkább olyan területek tisztázására irányultak, amelyek a kiírásban nem voltak egyértelműek. Az újra nyitott két felhívás esetében is fontos volt tisztázni, hogy nem a régi feltételek szerint kell a pályázatokat be-

nyújtani. A két újra nyitott felhívás keretében elsősorban gépvásárlásra, illetve a nem engedélyköteles építési beruházásokra lehetett még pályázatokat benyújtani július 31-ig úgy, hogy az önállóan nem támogatható tevékenységek mellett (kerítésépítés, vagyongvédelmi eszközök beszerzése, napelempark, szociális épület építése) gép/eszközbeszerzés is szükséges volt annak érdekében, hogy komplex beruházás valósuljon meg. A két felhívás esetében a záró mérőföldkö határideje október 31. Az irányító hatóság arra kéri a pályázókat, hogy az elszámolással ne várják meg a végső határidőt.

Mind a krízistámogatásnál, mind a két újból megnyitott felhívásnál az Irányító Hatóság jelentősen könnyített a pályázatok, kérelmek benyújtási feltételein. A krízistámogatásnál például azzal, hogy az Agrárközgazdasági Intézet felé lehalászási jelentést leadóknak nem kell a támogatható terület nagyságának vagy a megtermelt hal mennyiségének igazolására külön dokumentumokat benyújtani. Ezt a két újranyitott felhívásnál még nem tudták alkalmazni, mert a régi feltételeken már nem lehetett változtatni, viszont jelentős könnyítéseket tettek a felhívásokban a meghatározott támogatási összeghatárok eltörlésével. A százalékos korlátoktól azonban nem tudtak eltekinteni, mert azokat jogszabályi rendelkezések alapján kell meghatározni. A könnyítés például abban mérhető, hogy nagyobb összegért lehet gépeket beszerezni 50 százalékos támogatottsággal, ami lökést adhat a pályázatok benyújtásának. A két újranyitott felhívás kb. 1,2 milliárd forintot tett elérhetővé.

Mihalics Vivien végül elmondta, hogy az Irányító Hatóság megfeszített munkával tudja tartani a határidőket, mert a kis létszámú csapatnak több területen egy időben kell helytállnia. Idén év végén el kell számolni a régi MAHOP-forrásainak a felhasználásával, miközben már a MAHOP Plusz új pályázati kiírásaival is el kell indulniuk. Az újra nyitott felhívások pályázatainak az elbírálását a Magyar Államkincstár (MÁK), mint közreműködő szervezet végzi, míg a krízistámogatási kérelmek elbírálásába, a jogosultsági ellenőrzés során az irányító hatóság is tervez beleszerezni, ezzel felgyorsítva a folyamatokat. A MAHOP Plusz-felhívások esetében az osztályvezető hangsúlyozta, hogy minél egyszerűbb kiírásokra törekszenek. Ebben az Irányító Hatóság segítségére lehet a szakma is, mivel a felhívások tervezeteit társadalmi vitára, egyeztetésekre fogják bocsátani, így az érintetteknek lesz beleszólásuk a pályázati felhívások végső tartalmának a kialakításába. És jó hír, hogy az akvakultúra-beruházások esetében 50-ről 60 százalékra emelték a támogatás intenzitását.

(H-N)

MAHOP Plusz 2021-2027						
Akció típusa (intézkedés)	EUR			HUF	ETHAA arány %	ETHAA % arányból klíma
	ETHAA	NEMZETI	ÖSSZESEN	ÖSSZESEN		
Halászati ellenőrzés és nyomon követés támogatása	2 800 000	1 200 000	4 000 000	1 495 600 000	7,43	2,97
Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása	2 800 000	1 200 000	4 000 000	1 495 600 000	7,43	7,43
A fenntartható természetesvízi halgazdálkodás támogatása	4 200 000	1 800 000	6 000 000	2 243 400 000	11,14	11,14
Akvakultúra beruházás támogatása	11 200 000	4 800 000	16 000 000	5 982 400 000	29,70	11,88
A tudásalapú akvakultúra fejlesztés támogatása	2 380 000	1 020 000	3 400 000	1 271 260 000	6,31	2,52
Halastavak természetiérték-fenntartó szerepének támogatása	5 656 552	2 424 237	8 080 789	3 021 406 847	15,00	15,00
Termelői szervezetek létrehozásának támogatása	210 000	90 000	300 000	112 170 000	0,56	0,22
Halfeldolgozás	3 010 000	1 290 000	4 300 000	1 607 770 000	7,98	3,19
Halmarketing	1 311 174	561 932	1 873 106	700 354 227	3,48	1,39
Krízishelyzetre szóló támogatás	1 880 000	805 714	2 685 714	1 004 188 571	4,99	0,00
Technikai Segítségnyújtás	2 262 620	969 695	3 232 315	1 208 562 579	6,00	0,00
ÖSSZESEN	37 710 346	16 161 578	53 871 924	20 142 712 223	100,00	56

Készül a nemzeti horgászturisztikai stratégia

Fél éve, hogy Dr. Dérer Istvánnal, a Magyar Országos Horgász Szövetség Országos Horgászszervezeti Szolgáltató Központ (MOHOSZ – OHSZK) főigazgatójával alaposan körbejártuk a horgászszövetség tevékenységét. Az elmúlt hónapokban is sűrű napokat éltek meg a MOHOSZ munkatársai, mert nemcsak a napi feladatoknak kellett eleget tenniük, hanem a közfeladatokról szóló beszámolót is el kellett készíteniük.

• Főigazgató úr, hogyan változott a helyzet az elmúlt hónapokban?

– A kérdés egyszerűnek tűnik, de a válasz – ismét – igencsak összetett. Fél év alatt, hál' Istennek, lényegesen több volt az eső, és így több víz folyt le a folyóinokon vagy éppen került betározásra, mint tavaly. Ez az első helyen említendő nagy pozitívum.

A beszélgetésünk azért is aktuális, mert két nagy léptékű művelten vagyunk túl. Az egyik a közfeladatok ellátásáról szóló éves beszámoló elkészítése, ami nagy és igen aprólékos feladat volt. A beszámolóban igazoljuk, hogy a 37 rendkívül szerteágazó közfeladat minőségi ellátása időnként emberpróbáló volt, és azt is, hogy az OHSZK munkatársai, a horgászszervezetek érintett vezetői és munkavállalói a nehéz körülmények (az évszázad aszálya és a háborús infláció) között remekül helytálltak.

Szép emlékként, illetve jó példaként megemlítem, hogy 8 ezer gyerek táboroztatásától az újabb horgászsport-világbajnoki aranyérmeken át a szerteágazó halóri feladatok mérhető eredményekkel való teljesítéséig sok-sok örömteli eredményt értünk el, amiket visszaidézhattunk a beszámolóban. Szintén elégedettséggel tölt el, hogy a közfeladatokhoz csatolt költségvetési források olyan jól hasznosultak, hogy arra számos más pénzelosztó szervezet is büszke volna. A forrást átláthatóan és hatékonyan helyeztük ki a horgászok gazdagságába.

A másik nagy eseményen Szűcs Lajos, a MOHOSZ elnöke és jómagam egyeztettünk Révész Máriusszal, az aktív Magyarországért felelős államtitkárral és Nyitrai Zsolttal, a miniszterelnök főtanácsadójával a horgászturizmus fejlesztésének, programszerű támogatásának a megalapozásáról és a tárgyi stratégia megújításáról.

A megállapodás alapján a Miniszterelnökség, a Miniszterelnöki Kabinetiroda, az Agrárminisztérium és a MOHOSZ közös előkészítő munkacsoportjának célja a horgászszövetség szervezeti rend-

szerébe tartozó több mint 800 ezer regisztrált horgász szervezett szabadidős tevékenységének, a hazai és nemzetközi horgászturizmusnak, és a vizek, vízpartok használatához, a horgászathoz csatlakozó egyéb tevékenységeknek komplex, programszemléletű stratégiai és szakmai megalapozása és ütemezett kormányzati támogatás biztosítása hozzájuk, európai uniós és hazai források felhasználásával. Az eddigi együttműködést folytatva dolgozunk rajta, hogy a horgásztársadalom, mint Magyarország legnagyobb civil közössége, továbbra is megfelelő környezetben hódolhasson szabadidős tevékenységének, és hogy a legjelentősebb hálózati pontokon megfelelő minőségű közösségi tér és vízparti találkozási pont álljon rendelkezésre a szerteágazó szabadidős, horgászsport, halgazdálkodási és közfeladat-ellátási tevékenységhez, illetve e tevékenységek támogatásához.

• **Örömmel hallok, hogy a horgászturizmus fejlesztésére végre komoly kormányzati lépések születhetnek. Mondhatni, hogy régi feladat valósul meg az új keretek között.**

– Így igaz. A mintegy 10 millió nyilvántartott szabadidős tevékenységi napot jelentő sporthorgászat tömegeket vonzó aktív egyéni és társas szabadidős tevékenység, a 29 országos bajnokságot felvonultató, világelső nemzeti horgászsport pedig valódi sportteljesítmény. A horgászturizmus jellemzően négy évszakos, sokszor családi, vagy éppen baráti program, s ezen a téren igen jelentős, felmért növekedési potenciál van a külföldi horgászok számának jelentős növelésében is. A MOHOSZ Magyarország legnagyobb hálózatos felépítésű civil szervezete, 37 nevesített állami feladat, azaz közfeladat ellátója, egyben az állami tulajdonú természetes vízterületek döntő többségének felelős halgazdálkodási és horgászturisztikai hasznosítója. Megítélésem szerint az elmúlt években a horgászok és a horgászszervezetek bizonyítottak, munkájukkal és türelmükkel egyaránt. A MOHOSZ kifehé-

rítette a szektor gazdálkodását, így jelentős bevételeket áramoltatott a központi költségvetésbe. Az elmúlt és az idei évet tekintve pedig a horgászok az itt is elkerülhetetlen, kényszerű áremeléseket fegyelmetlenül vették tudomásul, és így hitet tettek a sporthorgászat értékeinek és az elért eredményeknek a megőrzése mellett, amiért itt is szeretnék köszönetet mondani. Mint ismert, 2015-től, a horgászszövetségi reformok kezdetétől a regisztrált horgászok száma

Dérer István, a MOHOSZ – OHSZK főigazgatója

mára a háromszorosára növekedett. Több mint 2000 halór és több, mint 600 alkalmazott hivatásos halór, több száz ügyviteli dolgozó, és mintegy 1600 értékesítési pont áll rendelkezésre. Az okmánybeszerzés elektronizált, a lehetőség a teljes digitalizációra már jelenleg is biztosított. Fontos kiemelni, hogy maga a MOHOSZ az EU által is elismert közjogi státusza alapján az európai uniós forrásokból 100 százalékos támogatási intenzitásban is részesíthető.

• **Mennyiben hátráltatták a horgászturisztikai elképzelések programba öntését az elmúlt három év politikai-gazdasági eseményei?**

– Jelentősen, hiszen a sikerek mellett a világválság zaklatott éveitől a már említett háborús infláció és az évszázad aszálya következményeinek kezelése

volt a fő prioritás, azonban maga a forráshiány ténye is ismét felszínre hozta a korábban kitűzött fő feladat és a kormányzat által is elfogadott program teljesítéséhez még hiányzó elemeket, ezek közül is a hálózatba szervezett, fenntartható, térségi komplex horgászturizmus és horgászturisztikai szolgáltatási pontok szinte teljes hiányát. Ezt a társadalmi jelentőségű igényt felismerve a kormány korábbi határozatában már elfogadta a horgászturizmus célú Nemzeti Halgazdálkodási és Horgászturizmus Stratégiát, annak eszközeként az Országos Horgászturizmus Hálózati Programot. Időközben a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvényben meghatározták a horgászszövetségi közfeladat-finanszírozási bevételeket is, amelyekből a felhasználási kötelezettségük okán érdemi ingatlanfejlesztési, beruházási feladatokat nem tudunk finanszírozni. Mára így elérkezett az idő a horgászturizmus, a magyar sporthorgászat programszerű állami fejlesztési támogatásának megalapozására.

– Mindez azért is időszerű, mert az elmúlt időszakban a Nemzeti Aktív Turisztikai Stratégia 2030 elfogadása is megtörtént, és ezen stratégia iránymutatást adhat a horgászturizmus számára is. Szintén időszerű az uniós fejlesztési ciklus forrásterképébe való illesztés is. A feladat sikeres végrehajtása érdekében megalakítottuk az érintett EU-forrásokat, operatív programokat, pályázati kiírásokat véleményező, javaslattevő szakmai munkacsoportot, melynek feladata a korábban elfogadott program felülvizsgálata, valamint a javaslattevő fejlesztési források lehatárolására és meghatározására, kapcsolatosan a fejlesztési szempontok, végül a helyi fejlesztések meghatározására. Az előkészítő munka tervezett befejezési határideje 2023 szeptemberéig, majd egy szakmai konferencián tervezzük meg a közös jövőnk, a fenntartható horgászturizmusra alapozott minőségi horgászturizmus érdekében. A jövő elkezdődött!

• Térjünk vissza a hétköznapokra! Már említette, hogy sokkal több víz folyt le a folyóinkon. Túl vagyunk az aszály okozta sokkon?

– Szerintem csalogó a kép. Tény, hogy az első félévben az elmúlt évek átlagához képest jóval több csapadék hullott, és megkezdődött a mélyebb rétegekben is a víz visszapótlás, és a tógazdaságok is relatíve jól állnak. Viszont azt látom, és ez aggodalommal tölt el, hogy a tavalyi aszály után lekerült a napirendről, de legalábbis prioritást veszített az alapprobléma, az aszályos időszakok kezelése, a vízmegtartás támogatása. A MO-

HOSZ számára tavaly megtisztelő lehetőség volt, hogy részt vehetett az aszály-veszélyhelyzettel foglalkozó operatív törzs munkájában, de mi továbbra is úgy gondoljuk, hogy nem szabad leállni ezzel a történettel. Továbbra is kiemelten kell foglalkozni a vízpótlás, a vízmegtartás, a vízminőség javítás és a hasznosítási rangsorolás kérdéseivel, mert látjuk, hogy például a Velencei-tó mennyire élni akar. Igen, a jövőnk a tét.

• Önök konkrét javaslatokat tettek le az operatív törzs asztalára. Mely javaslatokat fogadták be?

– Meghallgattak minket, s az uniós források ideérkezése után majd a gyakorlatban érhető tetten, hogy van-e olyan típusú fogadókészség, amely például az aktuális vízügyi vagy éppen turisztikai beruházásoknál figyelembe veszi a halgazdálkodás, a haltermelés gyakorlati szempontjait. Most még nem tudom megítélni, hogy a javaslataink hogyan fognak szűrni a gyakorlatban, de optimista ember voltam és vagyok.

• A víz jelentősége sokkal nagyobb, mint a halgazdálkodásé.

– Mindig is azt próbáltuk érvényesíteni – és ez igaz a haltermelés és a horgászat szempontjából egyaránt – hogy nem körülöttünk forog a világ, de engedjék meg nekem azt a kijelentést, hogy egy természetes víz általános ismereténél mi halgazdálkodóként, termelőként lényegesen több információval rendelkezünk, ezért gyakorlati alapú, hatékonysági és fenntarthatósági logikával próbálunk olyan szakmai megoldásokat javasolni, amelyek szimbiózisba kerülhetnek az egyéb hasznosítási formákkal. Ez viszi, viheti előre az ügyet, ugyanis ekkor nem „csak” a horgász-, hanem a szélesebb értelemben vett társadalmi érdekek is érvényesülnek, érvényesülhetnek.

• Bár most nincs elegendő forrás, de „vízügyben” mik volnának a leg-sürgetőbb feladatok?

– Már látható jelei vannak egy országos vízminőség monitoring hálózat lehetséges kiépítésének. Egy innovatív magyar cég és a MATE közreműködésével eljutottunk oda, hogy megkezdődött a kifejlesztett, innovációs díjat is kapott ún. „okosbóják” próbaüzeme, amelyek a teljes vízoszlopban és a légkörben is képesek a vízminőség és a haleltartó képesség szempontjából fontos változásokat mérni, és a beavatkozási szükségletet azonnal jelzik mobiltelefonon. Folytatjuk a vízminőséget megtartó vagy javító gépek, berendezések pályázati kihelyezését, mert erre van tervezett forrásunk. A tavalyi év mindenkinek világosan meg-

mutatta, hogy sokmillió érték mentettünk meg ezekkel a befektetésekkel. Lehet, hogy meglepő amit mondok, de a vizek halállományának az összetételét is meg kell vizsgálni, mert a jövőben az őshonos állományok védelme és a klímaváltozás hatásainak átvezetése érdekében a legtöbb helyen át kell alakítani ezt a szerkezetet. Egy másik, aktuális nagy munkánk volt a telepítési és a fogási adatok összegzése a tavalyi évről. Egyre világosabban látszik, hogy az éghajlatváltozásnak nagyon nagy vesztes halfajjai vannak, gondolok elsősorban a csukára, ugyanakkor meg kell vizsgálni akár a tabuk ledöntésével is, hogy mit lehetne még telepíteni és hová, a szükséglet, az alkalmazkodóképesség, a kieső fajok kiváltásának igénye figyelembevételével. Lásd például az amurt, a csikos sügért vagy a tokféléket.

• De a törvény szerint természetes vizekbe csak őshonos halfajokat lehet telepíteni...

– Persze, jól tudjuk, de érdemes újragondolni ezt a témakört. Az Európai Unió például előírja, hogy mit tehetünk bizonyos halfajokkal. Vannak, lehetnek kivételek. A közösségi jelentőségű halfajokról szóló jogszabályban például több helyen egy adott országra megfogalmazott kivételek szerepelnek. Nem mindegy továbbá, hogy milyen víztípusról van szó és van-e adult (felnőtt) állományok elvándorlását, elűzését akadályozó halrács telepítve. Az sem mindegy, hogy a kihelyezett fajnak van-e egyáltalán szaporodási lehetősége, esélye, vagy ismert halbetegsége. A természetvédelemmel partneri viszonyban a jövőben át kell gondolni, hogy milyen víztípusba milyen halfajt érdemes telepíteni. Látni kell, hogy a valós társadalmi érdek nem minden esetben azonos a természet-, és környezetvédelmi érdekekkel, de e tevékenységet a társadalom finanszírozza. A szélsőségek, a felesleges korlátok, egy-egy cél túlerjeszkedése mindig kerüldők, ezért kell és lehet is változtatni. Még egy gyors példa. Az amur egy adott esetben halráccsal lezárt – csatornában tulajdonképpen egy karbantartó „gép”, és emellett nagytestű horgászhalaként pedig kiváló horgászélményt okoz. A húsa gasztronómiailag is értékes, csak meg kell ismerni a helyes feldolgozást. A feleslegesnek ítélt korlátok felszámolása mellett azonban a MOHOSZ abban is partner, hogy jelöljünk ki olyan vizeket, ahol nincs érdemi halgazdálkodás, és ezek az eltűnőben lévő halfajok közösen őrzött mentstvái lehetnek. Igen, itt a halórzést és a gondozást szintén tudjuk biztosítani.

• **A közfeladatok ellátása kapcsán voltak-e anyagi gondok a végrehajtásuk során?**

– Természetesen jelentős problémákkal szembesültünk, miként mindenki az élet szinte minden területén. Időben léptünk, döntöttünk, kommunikáltunk, megtettük a szükséges költségcsökkentő intézkedéseket, vállalva a belső áldozatokat is. Mégis kellemes meglepetés volt a végeredmény, mert sokkal rosszabb helyzetre, drasztikusabb visszaesésekre számítottunk. A vizek élni akarnak, a horgászok pedig horgászni szeretnének. Ez is olyan hobbi, amely egy életre szól. A MOHOSZ választmánya, a mi „parlamentünk” nehezen, de bölcsen hozta meg azt a döntést, hogy a ponty 70 százalékos áremelésének a felét érvényesítettük átlagosan és országosan a horgász területi jegyek áraiban. E döntés következményeként érdemben végül nem esett vissza a telepítés mennyisége, a horgász szervezetek több mint 30 százalékkal többet költöttek haltelepítésre, mint egy évvel

ezelőtt. Ez is mutatja azt az áldozatvállalást, amit első körben a horgászok a befizetésekkel, másodsorban a szervezetek az erőforrások optimalizálásával, koncentrációjával tettek meg a természetes vizek és nem „csak” azok halállománya érdekében. Nagy félelem volt abban is, hogy a horgászok száma mennyivel fog csökkenni. Azt mondhatom, hogy a jelenlegi – júliusi – adatok alapján országosan csupán 5 százalékkal csökkent a horgászjegyet kiváltók száma. A realitások ismeretében ez jelentős eredmény.

• **Végezetül arról kérdezem, hogy milyen problémákat lát az adatgyűjtés és -feldolgozás kapcsán?**

– Véleményünk szerint a halas statisztikai tevékenységet újra kell szervezni, az erre ráfordított jelentős állami és uniós források újraosztásával együtt. Itt messze nem arról van szó, hogy a MOHOSZ és a MA-HAL pénzt akar, hanem ahol az adat elsődlegesen keletkezik, azt ott kell rögzíteni, a meglévő szakmai információk se-

gítségével információvá alakítani, egyben ezt a tevékenységet érdekeltségi és pályázati alapfeltételi alapon megfizetni. A tudomány és a szakma, az elmélet és a gyakorlat, az egyetemek, a kutatóintézetek, a haltermelők, valamint a horgászszervezetek csak közösen tudják levonni azokat a helyes következtetéseket, melyeket az adatok közzététele, társadalmosítása során már rögzíteni kell. Mindez a horgásztató és a haltermelő érdekeltekre is jó hatással lehetne. Egy ellentmondásos, vagy netán rossz statisztikával az ágazat szakmaiságát is aláássuk, és megkérdőjelezzük a társadalmi súlyát. Elemi érdekünk, hogy mindenféle adat helyett valódi információkkal rendelkezünk, ráadásul a leggyorsabban. Az adatgyűjtést és a feldolgozást pedig a folyamatok átszervezése után talán egy konzorciumban lehetne a legjobban megoldani, amelynek a MOHOSZ, a MA-HAL és a MATE is tagja lehet. Ezen is dolgozunk.

HAJTUN GYÖRGY

Kiemelt figyelmet és támogatást kapnak a horgászok

A jogszabályi előírásoknak megfelelően a MOHOSZ átadta a 2022. évi közfeladat-ellátási beszámolóját az agrárminiszternek. Nagy István közölte, hogy a dokumentum jól mutatja a szervezet 37 közfeladat ellátása melletti jelentős társadalmi szerepvállalását is.

Az elsődleges célunk a természetes vizek halállományának fejlesztése, az ivóhelyek rehabilitációja, valamint az önfenntartó állományok megóvása – jelentette ki Nagy István agrárminiszter a MOHOSZ 2022. évi közfeladat-ellátási beszámolójával kapcsolatban tartott sajtótájékoztatón. A tárcavezető arra emlékeztetett, hogy a MOHOSZ az Agrárminisztérium stratégiai partnere. A tavalyi év a történelmi aszály és a háborús infláció miatt is rendkívül nehéz volt az agrárium számára, s mindezek a hatások természetesen a haltermelést és a halgazdálkodást sem kerülték el – tette hozzá.

Nagy István az eseményen bejelentette, hogy a horgászat biztonsága és a létszám stabilitása érdekében a MOHOSZ-szal egyetértésben nem tervezik 2024-re az állami horgászjegyek árának emelését. Emellett a megújításra kerülő Magyar Horgász-kártyák és baleset biztosítások újabb, öt-éves ára a digitalizált okmány esetében szintén változatlan marad. A miniszter fel-

hívta a figyelmet arra, hogy támogatják a Velencei-tó őshonos halállományának mielőbbi újratelepítését is.

Az agrárminiszter kitért arra is, hogy a MOHOSZ 2017 januárjától hasznosítja

adatellátás forrásául a halgazdálkodás fő állami bevételeit képező díjak, így az állami halász- és horgászjegy, illetve a fogási napló díja 2019-től közvetlenül a MOHOSZ bevételeit képezi. Ez az összeg

FOTÓ: FEKETE ISTVÁN

Szűcs Lajos elnök adta át a beszámolót Nagy István miniszternek

a horgászatra alkalmas állami tulajdonban lévő természetes vizeket, és 2019-től működik a horgászszövetség közfeladat-ellátó szervezetként. Mindez úgy valósult meg, hogy a kormányzat megteremtette a feladatellátás fedezetét. A fel-

2018-tól az idei évet is figyelembe véve 8 milliárd forintra rüg, amihez a beszámoló által tárgyalt 2022-es év csaknem 1,6 milliárd forinttal járult hozzá, füzte hozzá a miniszter.

(AM SAJTÓIRODA)

Rákaptak a halra a magyarok

Véget ért az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA) és Magyarország társfinanszírozásával megvalósított „Kajj rá!” halfogyasztás-népszerűsítő projekt, aminek a hazai halfogyasztás növelése volt az elsődleges célja. A nyáron zárult hétéves projekt keretében számtalan eszközzel, többek közt rendezvényekkel, roadshow-kon való részvétellel és nagyszabású médiakampánnyal népszerűsítette a halfogyasztást az Agrármarketing Centrum. A 950 millió forintból megvalósított marketingprogram hatása jól érzékelhető: korábban alig került hal a magyarok tányérjára, de a hét év elteltével csaknem 20 százalékkal többet fogyasztunk belőle.

A magyarországi halfogyasztás népszerűsítése, az ágazat imázsának a javítása, a halgazdálkodási és az akvakultúra-termékek népszerűbbé és ismertebbé tétele volt a fő célja a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP) részeként szervezett „Kajj rá!” halfogyasztás-ösztönző kampánynak. A 2014–2020-as programozási időszak most zárult fogyasztásösztönző programja során változatos eszközökkel, kisebb és nagyobb szabású rendezvényekkel, roadshow-megjelenésekkel, médiakampánnyal és hirdetésekkel népszerűsítették az édesvízi halak fogyasztását, illetve ismertették egészségre gyakorolt hatásukat.

A 2015-ös adatok alapján Magyarországon az egy főre eső éves halfogyasztás alig haladta meg az 5 kilogrammot. Ezzel szemben Portugáliában több, mint 57 kilogramm volt, az EU átlaga pedig 23,28 kilogramm. Eszerint még mindig van teendőnk a téren, ugyanakkor a hétéves szemléletformáló program egyértelműen növelte a halfogyasztásra való hajlandóságot hazánkban. Ma már csaknem 7 kilogramm a fejenkénti éves mennyiség. Ezzel teljesült az eredeti cél, hogy legalább 20 százalékkal nőjön a halak és haltermékek fogyasztói kereslete. Ezt, vélhetően, nagyban elősegítette, hogy egyre több élelmiszerlánc forgalmaz konyhakész – csomagolt, filézett vagy darabolt – halat, haltermékeket.

A „Kajj rá!” szemléletformáló és fogyasztásösztönző marketingkampány lebonyolításával megbízott Agrármarketing Centrum 2017 és 2021 között összesen 15 kiemelt rendezvényen (pl. FEHOVA, OMÉK, Bábolnai Gazdanapok, FarmerExpó) volt jelen a „Kajj rá!” standdal, ahol többek között látványkonyhával, gyermekfoglalkoztatóval, edukatív kiadványokkal csináltak kedvet a halételekhez. Ezeket a rendezvényeken több mint hárommillió embert szólíthattak meg közvetlenül, valamint több mint 17 ezer kóstolóadagot osztottak ki.

A különböző regionális kis rendezvényeken, gasztronómiai fesztiválokon szintén

önálló standon népszerűsítették a programot, 2018–2019 között összesen 14 alkalommal, egyebek mellett a Tiszafüredi Halas Napokon, a Pápai Agrár Expón és az Országos Halfőző Versenyen. Ezeket az alkalmakon több mint 100 ezer ember ért el és csaknem 10 ezer kóstolófalattal kínálták a látogatókat. A kampány országos roadshow-ra is indult, melynek során 2017 és 2021 között ötvenhárom helyszínen látványkonyhával és ismeretterjesztő kiadványokkal várták az érdeklődőket. Ennek során csaknem 2 millió emberhez juttatták el a kampány üzenetét, illetve több mint 60 ezer adag kóstoló kiosztásával tudatosították a látogatókban, hogy a halhús finom és egészséges.

A potenciális fogyasztók közvetlen elérése mellett az Agrármarketing Centrum egy komplex marketingkommunikációs kampánnyal is népszerűsítette a „Kajj rá!” programot. Többek között médiahirdetésekkkel, közösségimédia-felületeken és flashmobok

segítségével hívta fel a figyelmet a kampány üzeneteire. A promóciós időszakban négy reklámfilm is készült. A kajjra.hu weboldalon folyamatosan osztottak meg aktuális híreket, receptötleteket, szemléletformáló videókat. A „Kajj rá!” mobilalkalmazás pedig kifejezetten a fiatal célcsoport számára készült, hogy ott egyebek mellett halfogyasztást segítő ismeretterjesztő játékokkal irányítsák rá a figyelmet a programra és a halfogyasztás fontosságára.

Forrás: AMC

A „Kajj rá!” halfogyasztást ösztönző kampány háttérét biztosító Magyar Halgazdálkodási Operatív Program ugyan 2023. december 31. napján lezárul, ám a tervek szerint a 2021-2027-es időszakban, a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz keretein belül újabb kampányidőszak veszi kezdetét.

További információ a „Kajj rá!” kampányról és a halételekről a www.kajjra.hu weboldalon és a <https://www.facebook.com/kajjra/> közösségi oldalon érhető el.

AMC SAJTÓ

Néhány haltermék 2023. év 30. heti bruttó fogyasztói ára (Ft/kg)

	Élő ponty	Friss					
		ponty-szelet	bőrös afrikai harcsa filé	busa törzs	busa szelet	lazac filé	
Fogyasztói piacok, értékesítő helyek	Bp. Fővám téri csarnok	2500	4100	4200*	-	2700	7500
	Bp. Lehel téri csarnok	2350	4200	4200	2100	1900	9500
	Kecskemét	2200	3990	4700*	-	2100	9990
	Pécs	2790	3990	4790*	2590	2590	-
	Székesfehérvár	-	3890	4490*	-	-	7990
	Győr	-	3890	3590	1890	2150	7990
	Debrecen	2399	3999	4880*	2999	2999	7999
	Szolnok	2000	2940	-	1570	1570	-
	Békéscsaba	2390	4000	4950*	-	-	9000
	Gyula	-	3900	3700*	2300	2400	-
	Nagykanizsa	2090	4190	4990*	-	2290	9890
	Kaposvár	2200	3650	4400*	2200	2200	8900
	Keszthely	2090	4190	4990*	-	2290	9890
	Balatonboglár	2242	3145	3250*	-	-	7130
	Szeged	2990	4190	5890*	3390	3690	10 690**
Üzletek 2023. 7. 25.	budaörsi Auchan	2039	4299	4590*	-	-	9299
	budaörsi METRO	1950	4299	3560**,*	-	-	6989

*nyüzött, **akciós ár
Forrás: AKI felmérés

Szenzációs magyar siker a Feeder Horgász-világbajnokságon

Szerbiában, a Fehértemplom (Bela Crkva) melletti Kajtasovo-csatornán tartották július 8-9-én a XII. Feeder Horgász-világbajnokságot. A világ egyik legnépszerűbb horgászmodszereinek versenyén ezúttal 27 nemzet képviselői mérettették meg magukat. A világranglista második helyén álló magyar válogatott, bravúros második napi horgászatainak is köszönhetően, hatalmas küzdelemben újra megszerezte a világbajnoki címet.

A magyar csapat 32 ponttal lett ismét világbajnok, a második helyen Hollandia csapata végzett 36 ponttal, míg a bronzérem az angol válogatott (38 pont) tagjainak a nyakába került.

A nemzeti válogatottat Szénási Béla szövetségi kapitány, Kocsis László másodkapitány, Bakó Péter, Erdei Attila, Sipos Gábor, Sivák Mátyás, Szabó Bence, Walter Tamás versenyzők, Balog Áron, Barna Szilárd, Borda Zsolt, Simon Zoltán, Varsányi Miklós segítők és Polyák Csaba csapatvezető alkották.

Dél-Afrikában, a 2019-es világtétőkon nyertük az első aranyat ebben a szakágban.

A világbajnok magyar csapat

A covid-járvány miatt két év kényszerű kihagyás következett, amit tavaly a belgiumi bronzérem követett.

A nemzeti válogatott erejét és stabilitását jól mutatja, hogy a versenyzők közül Erdei Attila, Sipos Gábor, Sivák Mátyás és a magyar horgászsport egyik legendája, Walter Tamás a legutóbbi világbajnoki címnek is a részese volt. Egyéniben a belga Frederick Wouters diadalmaskodott 2 ponttal, második lett Kriszjanis Lisovskis szintén 2 ponttal, bronzérmes a német Felix Scheuermann 3 ponttal. A magyar válogatott tagjai közül Bakó Péter az 5. lett 3 ponttal, Erdei Attila

a 8. 4 ponttal, míg Sivák Mátyás a 9. helyezett lett 5 ponttal.

Az ünnepélyes eredményhirdetésen José Vicente, Jan Van Schendel és Dragan Boskovic, a Nemzetközi Édesvízi Sporthorgász Szövetség (FIPSeD) technikai bizottságának tagjai adták át a versenyzőknek a díjakat. Külön öröm, hogy ezzel az emlékezetes eredménnyel a magyar horgászsport megerősítette a második helyét a feeder horgász világranglistáján. A MOHOSZ minden magyar versenyzőnek és sportvezetőnek szívből gratulál az újabb kiemelkedő eredményhez!

MOHOSZ-ELNÖKSÉG

V. Duna Menti Halfesztivál Mohácson

A hazai haltermelőknél és fogyasztóknál köszönhetően Magyarország halterképén jó ideje rajta van a „Szilvavári pisztráng”, az „Akasztói szikiponty”, a „Szegedi Tükör Ponty” és a „Balatoni hal” mint helyi érték, amelyeknek a minőségére építve egyszerre próbálják védeni és megmutatni a magyar halgazdálkodás és -fogyasztás tradícióit. A Duna Menti Halfesztivállal Mohácsot is fel kívánják tenni erre a térképre, mondta a fesztivált megnyitó beszédében Feldman Zsolt, az Agrárminisztérium mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős államtitkára.

Az idén már ötödször megrendezett fesztiválon a Duna menti halételek sokszínűségét fedezhették fel az érdeklődők. A busójárás hagyománya a város szimbólumává vált, úgyhogy a mohácsiak jól tudják, hogy a hagyományok ápolása hogyan élteti a közösséget. Ezért gyűjtanak tüzet a bográcsok alatt nyaranta az Öreg-Duna partján. A Mohácsi Német Önkormányzat által indított eseményen számos Duna menti módon elkészített halételt lehet egy időben és egy helyen végigkóstolni.

A gasztronómiai fesztiválok, a hal elkészítését központba helyező közösségi események hozzájárulnak az Agrárminisztérium azon céljának a megvalósításához, hogy növeljük az egy főre jutó éves halfo-

gyasztást, és hogy annak minél nagyobb része magyar hal legyen, mondta az államtitkár. Kiemelte, hogy ezzel egyrészt a magyar családokat, a magyar haltermelőket, azaz a nemzetgazdaságot támogatjuk, másrészt a fogyasztók biztosak lehetnek benne, hogy magyar halak vásárlásával kiváló minőségű, ellenőrzött és szigorú szabvány szerint előállított terméket fogyasztanak, amivel a környezetvédelem és a fenntarthatóság ügyét is támogatják.

Magyarországon a természetes vizeinkkel együtt közel 160 ezer hektár halgazdálkodási vízterületet és mintegy 26 ezer hektár halastavat tartunk nyilván, a halgazdálkodási vízterületek hasznosítói pedig jól együtt tudnak működni a kiváló minőségű halutánpótlást biztosító haltermelővel. Ez teszi lehetővé, hogy a termelési struktúra az igényekhez igazodjon, és hogy több uniós oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel minősített halfajtával is rendelkezünk.

A mohácsi halfesztiválon, természetesen, a nagyközönség tagjai is elkészíthették kedvenc halételüket, vagy megvásárolhatták a kitelepült halárusoktól. A kulturális programok mellett bemutatkoztak a magyarországi német nemzetiségi kultúra képviselői, sőt, még Ausztriából is érkeztek fellépők.

AM SAJTÓ

VI. Nemzetközi Pontykonferencia

Augusztus 30. és szeptember 1. között tartják Szarvason a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) és a MATE AKI Halászati Kutató Központja (HAKI) által közösen szervezett VI. Nemzetközi Pontykonferenciát.

A konferencia célja, hogy a kutatók, a termelők és a szakmai szervezetek közösen találjanak választ a pontytermelés előtt álló legnagyobb kihívásokra. Ennek érdekében a technológiafejlesztés, a genetikai erőforrások fejlesztése, a tógazdaságok természeti és környezeti kapcsolattrendszere, a halegészségügy és a ponty értéklánc témákban tartandó vezérelőadások után panelbeszélgetéseken vitatják meg az egyes témaköröket.

A kétnapos rendezvényen tervezik a „Szarvasi Nyilatkozat” elfogadását, amiben a pontytenyésztés hagyományos értékeinek az elismerése mellett új témákra is fókuszálnak.

A VI. Nemzetközi Pontykonferenciáról, a részletes programról és a részvételi lehetőségekről a konferencia weboldalán, a <https://carpconferencehungary.com/magyar/> címen tájékozódhatnak. A rendezvényen magyar nyelvű tolmácsolás biztosítanak.

(MA-HAL)